

DOPIS EDITOROVI

LAUDATIO: PLUKOVNÍK v.v. PROFESOR MUDr. MIROSLAV ŠPLIŇO, DrSc.

V letošním roce oslaví své významné životní jubileum, osmdesáté narozeniny, duchem stále mladý a vitální člověk, významný epidemiolog, mikrobiolog, vědecký pracovník, pedagog a náš velký přítel, plukovník ve výslužbě, profesor, doktor medicíny Miroslav Špliňo, doktor věd, který celý svůj profesní život spojil s vojenskou medicínou.

Miroslav Špliňo se narodil 1.3.1940 v Pčoliném, okres Humenné na Slovensku. Svá studia zahájil již jako pětiletý žák na národní škole, později na střední škole v Pčoliném, Mutném a Námestově. Jako mimořádně nadaný a schopný žák nastoupil již v 16 letech, v červenci 1956, na studium medicíny, tehdy jako posluchač školního praporu Vojenské lékařské akademie J.E. Purkyně v Hradci Králové. V neuvěřitelných 22 letech se stal lékařem, tedy ve věku, kdy dnes někteří svá vysokoškolská studia teprve začínají. Po promoci v roce 1962 byl přijat za důstojníka z povolání a v hodnosti nadporučíka zdravotnické služby nastoupil na základní školení do vojenské nemocnice Ružomberok. Svoji vědeckou a pedagogickou dráhu zahájil v roce 1964, kdy se začal věnovat epidemiologii a mikrobiologii jako asistent katedry vojenské epidemiologie VLVDÚ JEP. Na katedře prošel postupně všemi pozicemi od asistenta, přes odborného asistenta až na náčelníka oddělení epidemiologie, kterým se stal v roce 1969. V roce 1968 a 1970 složil atestační zkoušky I. stupně z epidemiologie a z mikrobiologie, v roce 1973 atestační zkoušku II. stupně z epidemiologie. Vědeckou hodnost kandidáta lékařských věd (CSc.) získal v roce 1973. V roce 1974 atestoval také v oboru vnitřní lékařství. Ve vojenských hodnostech byl povyšován na kapitána v roce 1966, majora v roce 1971, podplukovníka v roce 1976 a na plukovníka v roce 1982. Od roku 1973 se stal starším učitelem katedry epidemiologie. V roce 1978 byl jmenován docentem a v roce 1987 mu byla udělena vědecká hodnost doktor věd (DrSc.) vědeckou radou Univerzity Komenského v Bratislavě. Profesorem epidemiologie byl jmenován jako učitel na Vojenské lékařské akademii JEP v Hradci Králové v roce 1990. Od roku 1989 vedl katedru epidemiologie jako její vedoucí až do roku 2009, kdy byl propuštěn ze služebního poměru vojáka z povolání a pokračoval ve své práci na katedře i nadále jako samostatný vědecký pracovník.

Profesor Špliňo absolvoval řadu studijních pobytů a krátkodobých stáží (Sofia, Umea, St. Petersburg, Reno). Ve své vědecké práci se věnoval studiu epidemiologie a diagnostiky yersiniové pseudotuberkulózy, hlubokých mykóz a mikrobiologické problematice izolačních systémů, hematologických malignit, ale i biologických zbraní a nových infekcí, jako jsou například SARS či MERS. O jeho světovém vědeckém renomé v oblasti ofenzivního a defenzivního vojenského výzkumu svědčí jeho jmenování členem speciální komise OSN pro zničení zbraní hromadného ničení v Iráku v letech 1991-2000, ustanovené rezolucí Rady bezpečnosti č. 687. Jeho odborné zásluhy byly také právem oceněny vědeckou společností v Cambridge, která jej zařadila mezi 2000 nejvýznačnějších vědců světa dvacátého století. Profesor Špliňo je členem řady odborných společností u nás i v zahraničí. Odborně se zabývá v celé šíři oborem epidemiologie a mikrobiologie, vyučuje obor epidemiologie i mikrobiologie nejenom na vojenské vysoké škole, ale také na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové v češtině i v angličtině. Byl dlouholetým garantem studijního oboru Lékařská mikrobiologie a epidemiologie a úspěšným školitelem celé řady studentů doktorského studijního programu Epidemiologie a lékařská mikrobiologie. Stále je členem redakční rady dvou odborných časopisů. Je spoluautorem 2 monografií, 2 patentů. Publikoval více než 250 odborných sdělení v domácích i zahraničních časopisech a je autorem více než 230 přednášek. Jako hlavní řešitel se účastnil 14 vědeckých projektů a ve 40 projektech působil jako spoluřešitel, vypracoval 180 expertíz. Přes vše uvedené však není možné vypočítat veškeré jeho úspěchy a zásluhy o rozvoj lékařských oborů epidemiologie a mikrobiologie.

Profesor Špliňo je nejenom uznávaný odborník, ale hlavně velice empatický a vstřícný člověk, který na svém pracovišti vždy pomáhal mladším kolegům a nikdy nebránil v jejich rozvoji. Naopak, kde mohl, tam je podporoval. Díky němu mohli jeho žáci, mezi které patří například prof. Jiří Beran, prof. Roman Prymula nebo prof. Roman Chlíbek, získat své znalosti, odborně růst a dále tak rozvíjet jeho školu a styl práce, kterou na katedře zavedl. Jeho nezištné pomoci si dodnes cení mnoho kolegů.

Vážený pane profesore, milý Mirku, děkujeme Ti za vše, co jsi udělal pro rozvoj medicíny, pro mikrobiologii a epidemiologii. Děkujeme za Tvůj přístup a lidskost k nám, Tvým spolupracovníkům a Tvým studentům. Děkujeme Ti za vše dobré, co jsi pro nás udělal. Všichni Ti z celého srdce do dalších let přejeme stále zdraví, veselou mysl, optimismus, životní a rodinnou pohodu.

Za katedru epidemiologie FVZ UO

✉
plk. prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D
Katedra epidemiologie
Univerzita obrany
Fakulta vojenského zdravotnictví
Třebešská 1575
500 01 Hradec Králové
e-mail: roman.chlibek@unob.cz

Přijato 31. prosince 2019.
Akceptováno 31. prosince 2019.
Zveřejněno 6. března 2020.